

Historicky prvý klimatický zákon

Časť 1- všeobecne o zákone

Dôvody na prijatie klimatického zákona na Slovensku

Zjednotenie slovenského klimatického právneho rámca

Určenie zodpovednosti orgánov/inštitúcií štátnej správy a samosprávy

Vymožitelnosť a zabezpečenia plnenia klimatických cieľov (sektorové ciele a korekčný mechanizmus)

Zvýšenie informovanosti a transparentnosti pri riešení zmeny klímy

Pokrytie všetkých sektorov (ESR, LULUCF) vplývajúcich na zmenu klímy

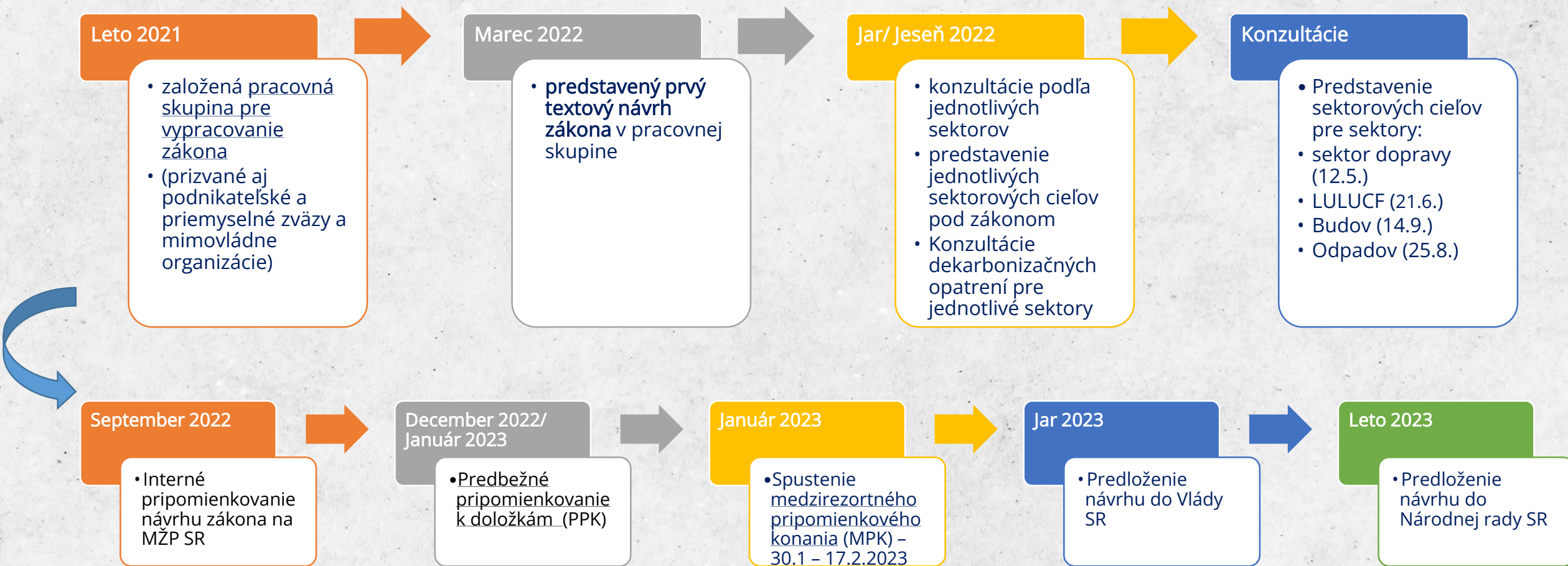
Dôvody na prijatie klimatického zákona na Slovensku

- Aktuálne legislatíva pokrýva len cca 50% slovenských emisií pod systémom obchodovania s emisnými kvótami -EU ETS (Zákon 414/2012 Z.z.)
- Zjednotenie legislatívneho rámca týkajúceho sa zmeny klímy na Slovensku

Predpokladaný vývoj emisií skleníkových plynov v sektore mimo obchodovania (EU ETS) do roku 2030 (% emisií 2005)

Časový harmonogram na prijatie klimatického zákona na Slovensku

Časť 2 -konkrétne ustanovenia zákona

Kľúčové prvky Klimatického zákona

Dlhodobý klimatický cieľ a klimatické ciele (§3 a §4)

Dlhodobý klimatický cieľ (§3)

- Dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050
- Záporná bilancia emisií najneskôr od 1.1.2055

Klimatický cieľ do roku 2030 (§4)

- Zníženie emisií najmenej o – 55% do roku 2030 (bez započítania záchyto)

Klimatický cieľ pre sektory EU ETS

- Redukcia emisií o 62 % do roku 2030 (v porovnaní s 2005)

Redukčný cieľ pre sektory mimo EU ETS

- Redukcie emisií o – 22,7 % do roku 2030 (v porovnaní s 2005)

Kľúčové prvky Klimatického zákona

Sektorové klimatické ciele do roku 2030 (§5)

Sektor cestnej dopravy:
zodpovedný rezort Ministerstvo
dopravy SR a Ministerstvo
hospodárstva SR

**Sektor budov (mimo
emisií EU ETS):**
zodpovedný rezort Ministerstvo
dopravy SR a Ministerstvom
hospodárstva SR

Sektor poľnohospodárstva:
zodpovedný rezort Ministerstvo
pôdohospodárstva a rozvoja
vidieka Slovenskej republiky.

**Sektor odpadov a Sektor
fluórovaných skleníkových plynov:**
zodpovedný rezort Ministerstvo
životného prostredia SR

**Sektor priemyselné procesy
a používanie rozpúšťadiel:**
zodpovedný rezort
Ministerstvo hospodárstva SR

**Sektor využívania pôdy, zmien vo
využívaní pôdy a lesného
hospodárstva:** zodpovedný rezort
Ministerstvo pôdohospodárstva
a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

Kľúčové prvky Klimatického zákona

Plnenie sektorových klimatických cieľov (§11)

- Povinnosť pre príslušné ministerstvá vypracovať sektorový klimatický plán s návrhmi opatrení na zabezpečenie plnenia príslušného sektorového klimatického cieľa.
- Povinnosť mať merateľné, kontrolovateľné a časovo viazané a určené spolu s merateľnými indikátormi plnenia, s uvedením subjektov zodpovedných za plnenie a s termínom ich realizácie, ak je to technicky možné a uskutočniteľné.

Kľúčové prvky Klimatického zákona

Kontrola plnenia sektorových klimatických cieľov (§11)

- Príslušné ministerstvá sú povinné každé dva roky informovať MŽP SR a Radu pre klimatickú zodpovednosť o plnení opatrení podľa sektorového klimatického plánu a o potrebe prijatia nových opatrení alebo o potrebe aktualizácie už prijatých opatrení.
- V prípade ak hrozí nesplnenie sektorových cieľov MŽP SR po stanovisku Rady pre klimatickú zodpovednosť navrhne vláde uložiť povinnosť príslušnému ministerstvu pripraviť plán dodatočných opatrení k sektorovým klimatickým plánom.
- Plán by mal obsahovať krátkodobé opatrenia umožňujúce splnenie cieľov za kratšie obdobie a časový harmonogram, aby sa umožnilo posúdenie každoročného pokroku pri dosahovaní sektorových klimatických cieľov.

Kľúčové prvky Klimatického zákona Korekčný mechanizmus (§13)

- Spustenie v prípade nenaplnenia cieľa 2030 pre sektory mimo ETS (-22,7% do roku 2030 v porovnaní s rokom 2005)
- Povinnosť Slovenska nakúpiť emisné kvóty na zabezpečenia splnenia tohto cieľa
- Kúpna cena na kúpu týchto emisných kvót sa následne prerozdolí na ministerstvá, ktoré nesú zodpovednosť za plnenie sektorových klimatických cieľov podľa toho, aký majú podiel v roku 2030 na týchto emisiách.

Kľúčové prvky Klimatického zákona

Rada pre klimatickú zodpovednosť § 14 a 15

Nezávislý expertný orgán: Rada pre klimatickú zodpovednosť

- Nadrezortný orgán, zložený z expertov nominovaných prezidentom, vládou a parlamentom
- Úloha: spolu s MŽP SR kontrola plnenia emisných cieľov jednotlivých ministerstiev vrátane právomoci dávať týmto ministerstvám záväzné pripomienky
- Môže upozorniť vládu SR a ministerstvo na nevyhnutnosť aktualizácie klimatických cieľov, sektorových klimatických cieľov a strategických nástrojov
- Vydáva stanovisko k verejným investíciám nad 5 mil. eur

Kľúčové prvky Klimatického zákona

Súdny prieskum § 20

Žaloba zainteresovanej verejnosti

- Možnosť obrátiť sa na súd a žiadať súdny prieskum na vymáhanie:
 - súladu klimatických nástrojov s cieľmi
 - povinnosti prijať nápravné opatrenia
 - odstránenia nečinnosti orgánov verejnej správy

Klíčové prvky Klimatického zákona

Zber emisných údajov a Národný inventarizačný systém §12

Zber emisných údajov a ich pravidelné reportovanie:

- Z tohto ustanovenia nevyplývajú žiadne nové povinnosti (Zber vykonáva SHMÚ)
- Celý mechanizmus sa však legislatívne podchytil a neposkytovanie údajov bude pokutované
- Z hľadiska zvýšenia transparentnosti je tu povinnosť pre SHMÚ zverejňovať na svojej web stránke, vo forme zrozumiteľnej pre širokú verejnosť, údaje k bilancii ročných vyprodukovaných emisií v jednotlivých sektoroch, porovnanie dosiahnutého zníženia emisií a každoročný vývoj celkového znižovania emisií.

Klíčové prvky Klimatického zákona

Zapojenie samosprávy § 18

Zapojenie samosprávy

- Samosprávy a samosprávne kraje budú povinné vypracovať **strategické klimatické plány v súlade s regionálnymi stratégiami**
- Príprava regionálnych stratégií v kompetencii regionálnych centier pre udržateľnú energetiku

Časť 3: URČENIE SEKTOROVÝCH CIEĽOV

Paragraf 5: Sektorové klimatické ciele

(1) Cestná doprava - emisie CO₂ ekv.
+29 % oproti roku 2005

(2) Budovy mimo ETS – emisie CO₂
-12 % oproti priemeru 2018-2020

(3) Poľnohospodárstvo – emisie CO₂ ekv.
-10 % oproti roku 2005

(4) LULUCF - emisie CO₂ ekv.
+(-25 %) oproti roku 2005

(5) Odpady - emisie CO₂ ekv.
-24 % oproti roku 2005

(6) Priemysel a F-plyny mimo ETS -
emisie CO₂ ekv.
+40. % oproti roku 2005

Cestná doprava

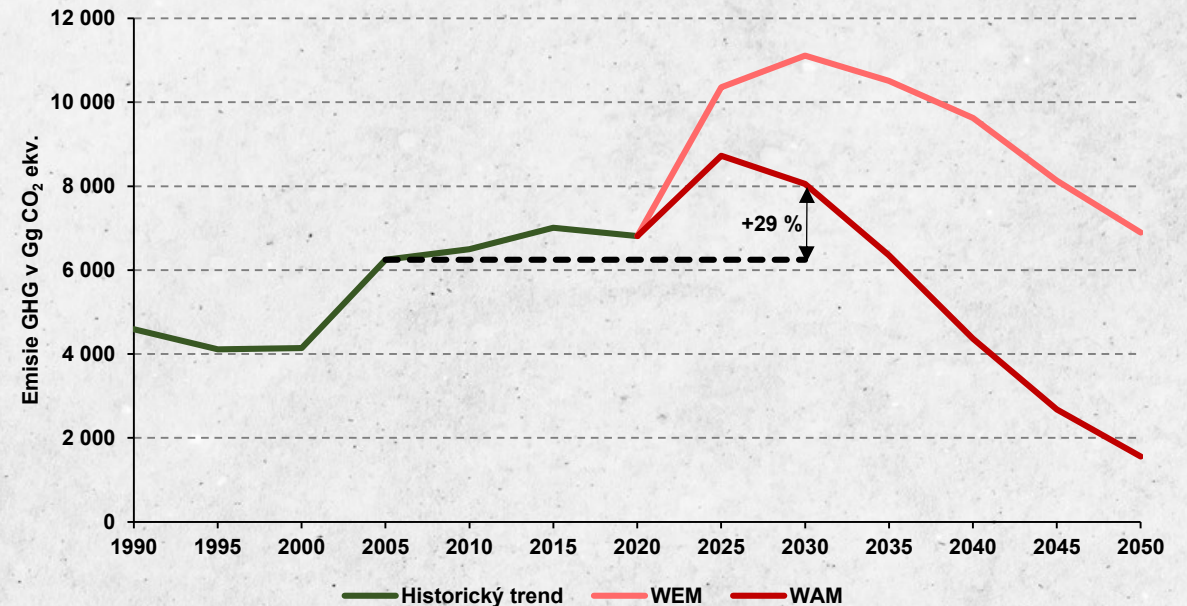
Scenár WAM

- Hlavné opatrenia:

- Podpora elektromobility
- Modal shift v osobnej aj nákladnej doprave
- Podpora cyklodopravy v mestách
- Registračný (environmentálny) poplatok – **zavedený**
- Vozidlá so 100 %-ným znížením emisií CO₂ od 2035

- Hlavné indikátory pre 2030:

- Podiel elektromobilov na vozovom parku a predaji: *+14 % podiel pre osobné a +62 % celkovo na predaji*
- Osokm a tkm vo verejnej a nákladnej doprave: *-10 % zníženie osokm a -16 % zníženie tkm*
- Priemerný vek vozového parku: *zníženie oproti 13,4 roka 2019*

Budovy mimo EÚ ETS

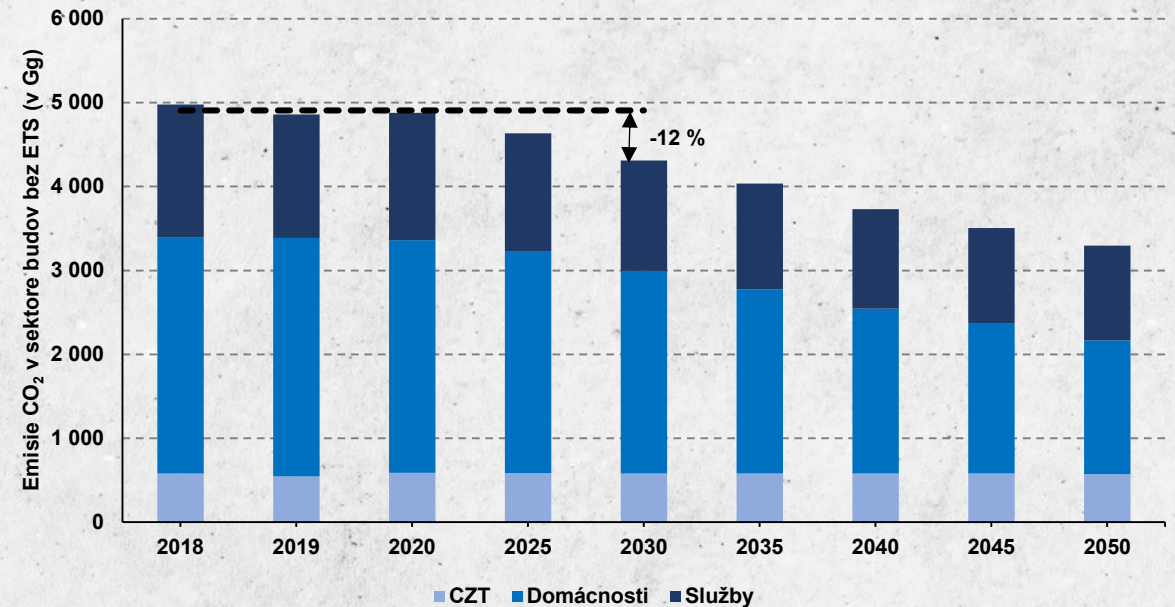
Scenár WAM

Hlavné opatrenia:

- NUS SR a Plán obnovy na úrovni modelu CPS
- Vyradovanie teplární na tuhé palivo po roku 2025
- Zohľadňuje sa historický trend, plánovaná podpora obnovy a výstavba nových budov
- Predpoklad nárastu spotreby EE a mierneho poklesu ZP
- Zmena štruktúry zariadení používaných na vykurovanie domácností
- Podpora výmeny starých kotlov na tuhé palivo v domácnostiach za nízkoemisné systémy
- Podpora zateplovania rodinných domov
- Osvetová kampaň a vzdelávanie o správnej praxi pri spaľovaní uhlia a biomasy

Hlavné indikátory pre 2030:

- údaje o bytoch: *nárast počtu bytov; pokles priemernej obytnej plochy; pokles počtu obyvateľov a pokles faktoru obývanosti*

Poľnohospodárstvo

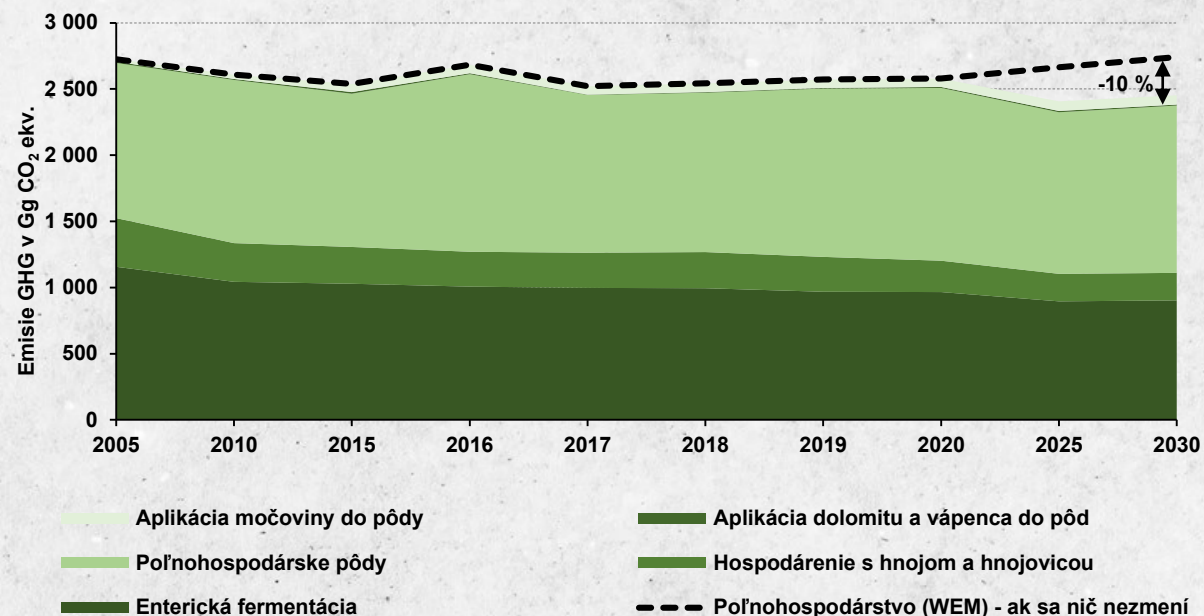
Scenár WAM:

Hlavné opatrenia:

- Kódex správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy
- Vyhláška MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší
- Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050
- Strategický plán SPP 2023-2027
- Stratégia „Z farmy na stôl“
- Metánová stratégia
- Národný program znižovania emisií

Hlavné indikátory pre 2030:

- Redukcia anorganických dusíkatých hnojív: -20 %
- Zlepšenie stravy zvierat (inovovanie krmných zmesí), krmne doplnkové látky a techniky kŕmenia
- Pastevný spôsob chovu hovädzieho dobytku, oviec a kôz
- Efektívne skladovanie živočíšnych odpadov
- Skladovanie kvapalín v izolovaných nádržiach, skladovanie maštalného hnoja v plastových fóliách bez, alebo s minimálnym prídavkom vody
- Zhodnocovanie maštalného hnoja a hnojovice z hovädzieho dobytku v bioplynových staniciach
- Zlepšovanie úrovne kŕmenia zvierat, zvyšovanie stráviteľnosti u ošípaných

LULUCF

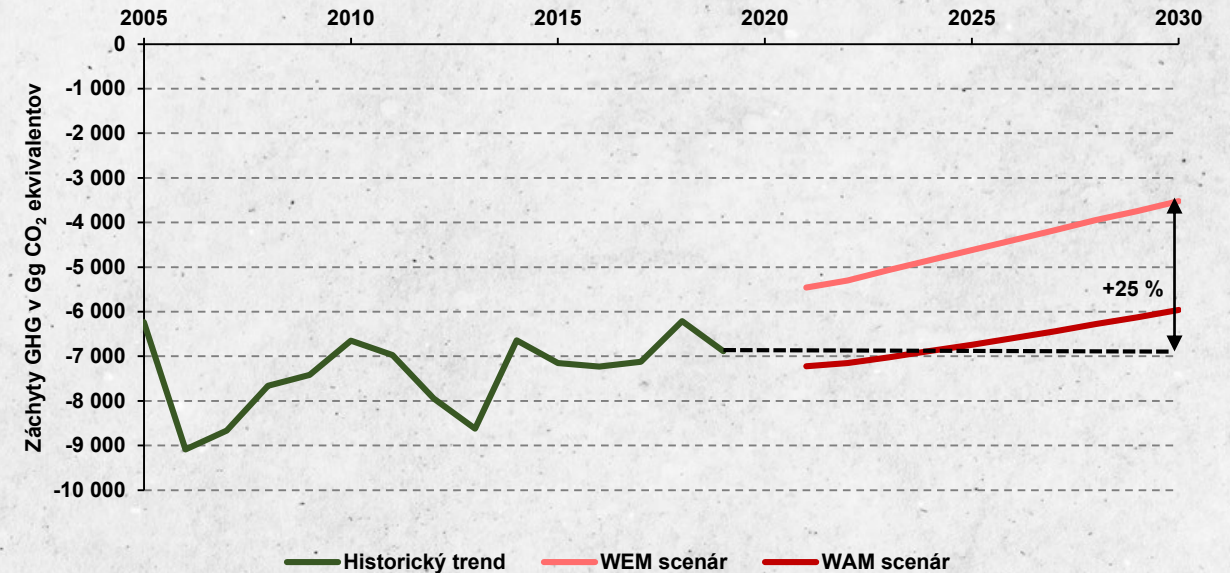
Scenár WAM

• Hlavné opatrenia:

- Národné lesnícke programy 2007-2013 a 2014-2020
- Plány rozvoja vidieka 2004-2006 a Programy rozvoja vidieka 2007-2013, 2014-2020
- NUS SR
- SPP cez adaptačné opatrenia v rámci 2. programovej priority na Slovensku financovanej z EÚ rozpočtu

• Hlavné indikátory pre 2030:

- predpokladá prevod 100 000 ha, tzv. bielych plôch do lesných pozemkov
- nárast výmery jednotlivých trvalých kultúr, najmä ovocných sádov, vinogradov a chmeľníc
- na ornej pôde nastane zvýšenie podielu krajinných prvkov a nelesnej drevinovej vegetácie formou stromoradií, medzí, solitérov a stromov v skupinách, čo posilní plnenie mimo produkčných funkcií poľnohospodárskej krajiny a pôdy

Odpady

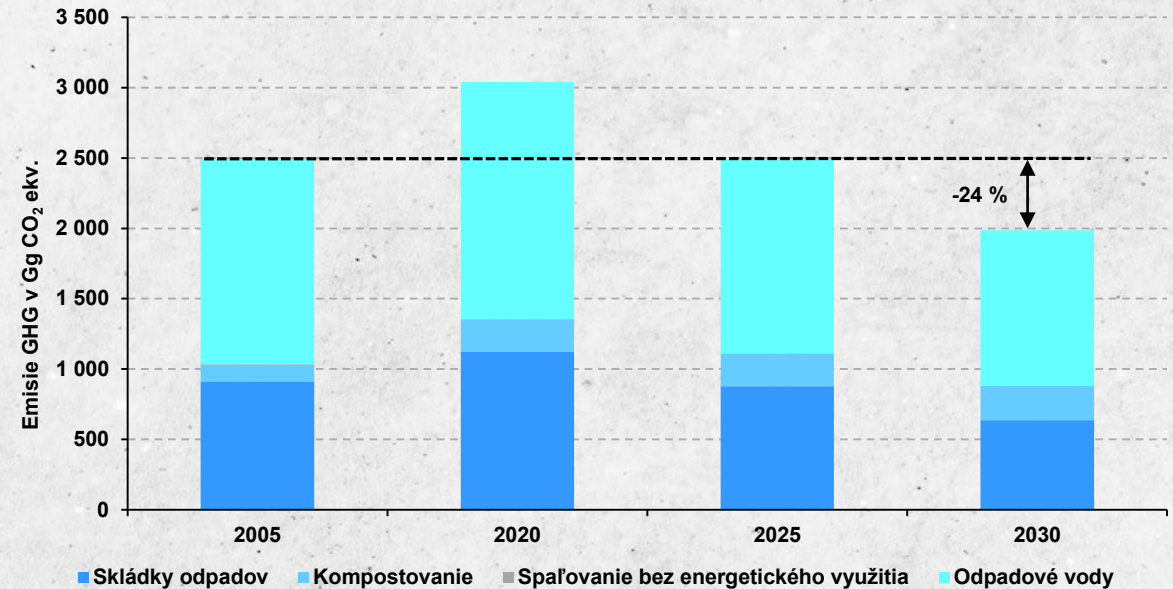
Scenár WAM

• Hlavné opatrenia:

- odklon od skládkovania MSW cez nové zariadenia MBU (mechanicko-biologická úprava odpadov);
- intenzívnejšie využívanie LFG na výrobu energie, resp. spaľovanie alebo oxidácia metánu na biofiltroch;
- výrazné posilnenie energetického zhodnocovania odpadov (R01) kombinovaného aj so spaľovaním (D10) pre tie priemyselné odpady, ktoré sú spáliteľné.

• Hlavné indikátory pre 2030:

- Scenáre emisií z čistenia odpadových vôd sú založené na rastúcom počte ľudí napojených na verejnú kanalizáciu v blízkej budúcnosti a na druhej strane na znižovaní podielu obyvateľov využívajúcich individuálne systémy, hlavne septiky a žumpy;
- Scenár WAM, ktorý ráta so zrýchlením zvyšovania podielu obyvateľov pripojených na kanalizáciu s cieľom 90 % do roku 2050, zníži emisie skleníkových plynov z odpadových vôd, pričom po roku 2020 očakávame pokles emisií na úrovni -48 % v roku 2030 a o -77% v roku 2050 v porovnaní s rokom 2005.

Priemyselné procesy a F-plyny mimo ETS

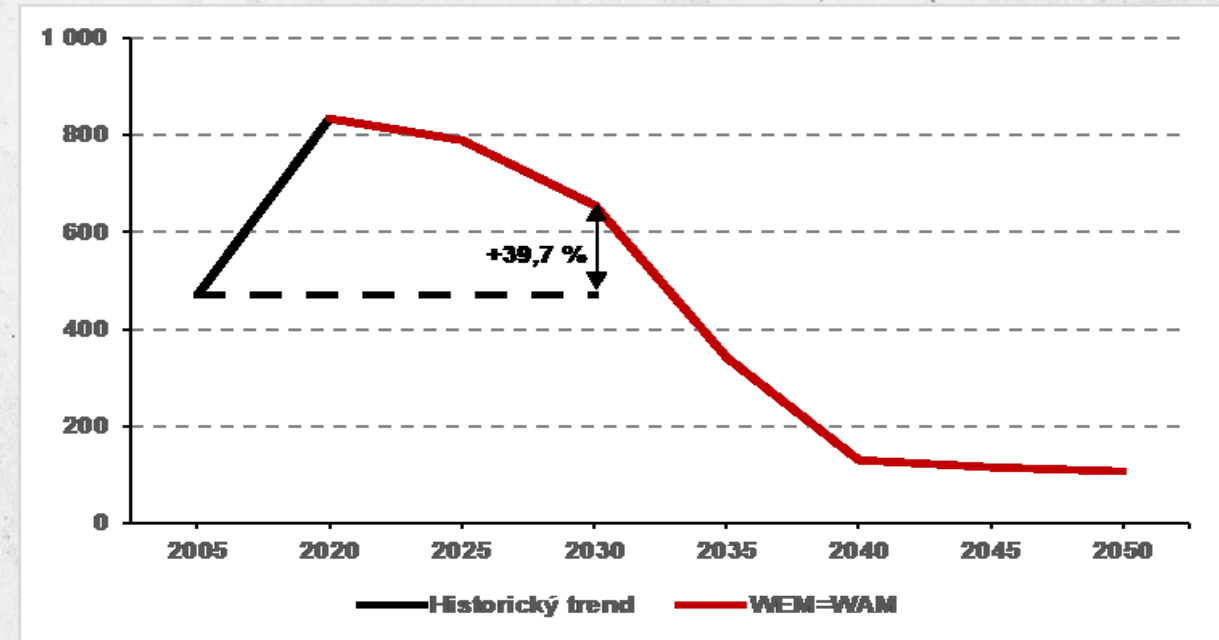
Scenár WAM

• Hlavné opatrenia:

- Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 517/2014 zo 16. apríla 2014 o fluórovaných skleníkových plynoch
- Predpoklad povinnosti zaraďovať v nových inštaláciách plyny s nulovým GWP (ako doplnkové plyny) a nahradiť tak plyny používané v chladení po roku 2033

• Hlavné indikátory pre 2030:

- Projekcie ESR (mimo ETS) emisií v kategóriách sektora priemyslu boli pripravené hlavne pomocou prognózy vývoja pridanej hodnoty pre určenú priemyselnú kategóriu podľa jedného scenára WEM = WAM.
- Viac ako 80 % emisií tvoria fluórované uhľovodíky (kategória 2.F), ktoré sa používajú v chladiarenských a klimatizačných zariadeniach. Preto je trend celkových emisií EÚ ESR v priemysle definovaný ich trendom.

ĎAKUJEME ZA POZORNOSŤ
